

Óli Jacobsen, formaður í Føroya Fiskimannafelag:

Setið flaka- fólk í fast starv

Óli Jacobsen, formaður í Føroya Fiskimannafelag: — Skál biðast eftir eini arbeiðsloysisskipan, sum skal galda øll, so kann henda, at einki hendir yvirhøvur. Tað kann tá ikki vera einasta alternativ til galdandi skipan

Virkið kundi »normerað« eitt tal av fóst-um stovrum. Undir setanini skal so vera ein upplærutíð, har viðkomandi fekk bæði praktiska og teoretiska upplæring sum flakafólk. Eftir lærutíðina skal lærlingurin so setast í fast starv við árligari løn, sum t. d. kundi verið 12.000 kr. um mánaðin, og henda løn skal so eftir ávísing áramáli hækka til t. d. 13.000 kr. um mánaðin. Tá vildi hetta verið eitt starv sum lønarliga kundi kappast við flestu onnur fóst stovr.

Hetta segði Óli Jacobsen, formaður í Føroya Fiskimannafelag á pallborðsfundinum, sum javnaðarfelogini í Suðuroynni skipaðu fyri herfyri. Evnið var, hvussu vit tryggja meira stóðuga arbeiðsmegi á flakavirkjunum.

Vit prenta innleggið hjá Óla:

Spurningurin er nú hvussu vit kunnu nýta hesi fyrbrigdi í samband við flakavirkini. Og spurningurin er hvussu vit skulu fáa eitt ungfólk, sum er farið úr skúlanum, og sum skal velja sær livsstarv, at velja sær starv á flakavirki sum nakað eins nátturligt og at fara onkra aðra staðni sum t.d. FHS ella líknandi.

Og her meti eg, at tað eru lønarviðurskiptini, sum fyrst og fremst skulu broytast. Samstundis sum tey ungu kunnu fáa eina útbúgving sum flakavirkisfólk.

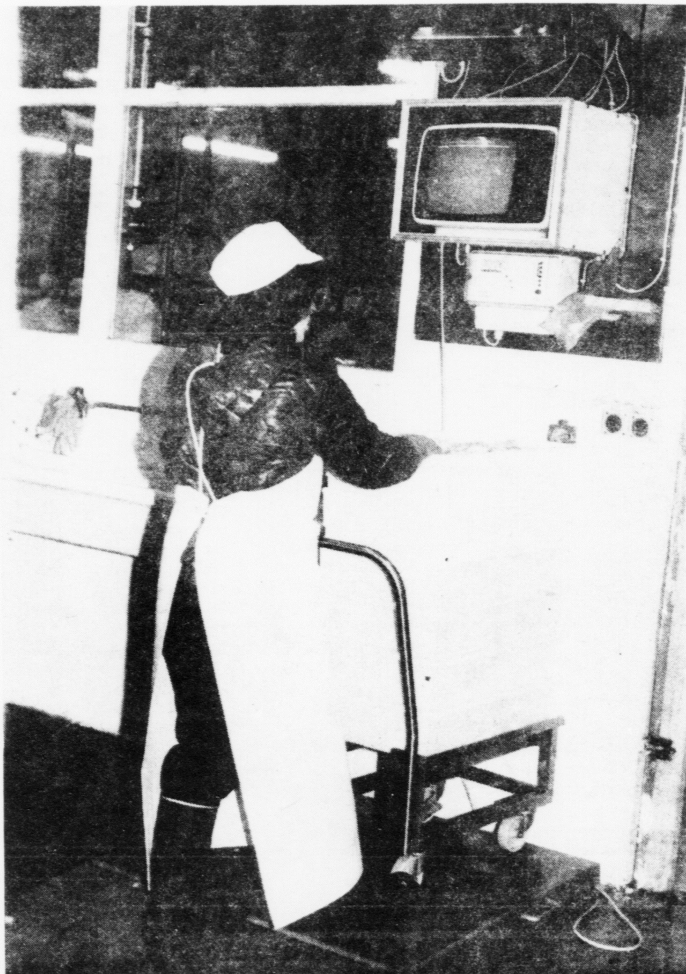
Tann, sum í dag arbeiðir hvønn arbeiðsdag 8 tímar kann rokna við eini inntøku uppá uml. kr. 11.000 um mánaðin. Men vit vita, at tað eru nógvir normaltímar, sum ikki verður arbeiðt. Víst kunnu til tíðir

vera yvirtíðartímar, sum eisini eru vællentir, men sum tað skilst eru tað tey fægstu flakafólkini sum kunnu halda eina mánaðarløn uppá nevndu kr. 11.000 yvir eitt ár. Tað eru kanska rættuliga nógv, sum ikki eru so ónøgd um hetta. Hjá teimum er inntøkan á flakavirkinum ein iskoyrtislen til húsarhaldið annars. Men hjá teimum, sum skulu hava inntøkuna á flakavirkinum at liva fyri, er hetta alt ov ótrygt. Og hvussu kunnu vit broyta hetta.

Sjálvur mundi eg vera ein tann fyrsti, sum í blóðunum mælti til at seta flakafólk í fast starv, og sjálvur haldi eg at hetta skuldi verið roynt í størri mun enn tað verður gjørt. Á Tveroyrar Flakavirki verða útgoldnar árliga

upp til 150 árslønir, men við stóra og skrivstovu-fólki eru bert 8 av hesum fastlønir.

Vit vita, at tað ber ikki til at seta fólk í fast starv á einum flakavirki við fastari arbeiðstíð 8-17 mánaðag til friggjadag. Men vit vita, at hóast alt er tilgongdin til flakavirkini rættuliga stóðug mánaða fyri mánaða um ikki dag fyri dag. Vit vita eisini, at árliga normalfamtalið er uml. 1.760 tímar og pr. mánaða, tá fritíðir og frároknað verða tað uml. 160 tímar. Vit kundu soleiðis hugsað okkum, at virkið »normerað« eitt tal av fóstum stovrum. Undan setanini skuldi so vera ein upplærutíð, har viðkomandi fekk bæði praktiska og teoretiska upplæring sum flakafólk. Aftaná lærutíðina skal lærlingurin so setast í fast starv við fastari árligari løn, sum t.d. kundi verið kr. 12.000 um mánaðin. Og henda løn skal so eftir ávísing áramáli hækka til t.d. kr. 13.000 um mánaðin. Tá vildi hetta verið eitt starv sum lønarliga

Av mongum verður eitt flakavirki ikki roknað sum eitt verandi arbeiðs-pláss

kundi kappast við flestu onnur fóst stovr.

Og so er tað arbeiðstíðin. Hon eigur í prinsippinum at vera, tá fiskur er. T.d. kundi verið sagt, at lønin er grundað á, at tú arbeiðir 160 tímar um mánaðin. Hetta merkir at arbeiðstíðin tá kann falla uttanfyri vanliga arbeiðstíð. Men eitt ávist endurgjald kundi tú verið úrtíðararbeiði, sum t.d. at tímar arbeiðir í úrtíð verða taldir meira enn tímar arbeiðir í normaltíð.

Tað eru kanska fleiri sum undrast yvir hvat eg havi at gera í hesum panelinum. Upprunliga undraðist eg eisini sjálvur yvir at eg var biðin um at vera við. Eg havi jú einki beinleiðis við hetta mál at gera, og eg havi sjálvur ongantið arbeiðt á einum flakavirki.

Men hin vegin havi eg tó so mikið við fisk at gera, at hetta er eitt mál, sum hevur min áhuga. Eisini havi eg í 12 ár verið limur í ráðfiskanevndini, sum í komandi viku skal hava sín fund nummar 500. Frá

hesi nevnd havi eg í hvussu er nakað av kunneleika til fiskavirkisdrift. Evnið fyri hesum fundi er hvussu vit tryggja fiskavirkjunum stóðuga arbeiðsmegi. Og bakgrundin fyri hesum man vera tann veruleiki, at eitt flakavirki av mongum ikki verður roknað sum eitt verandi arbeiðs-pláss. Tann, sum skal velja sær eitt livsstarv, tekur alt annað fram um at skula arbeiða á einum flakavirki. Orsøkirnar fyri hesum hava verið sagdar at vera fleiri, sum t.d. at sjálvar arbeiðsumstøðurnar ikki eru tær bestu, at eftirlit er við avrekinum hjá hvørjum einstøkum, og so tað at arbeiði er óstøðugt. Og at fólk bert verður lønt fyri ta tíð, tað er til arbeiðis. Hetta ger so tað, at inntøkan er ótrygt.

Tað kundi verið áhugavert at hugt at hvørji viðurskipti fólk ganga eftir, tá tey fáa sær eitt arbeiði. Og svarið er, at tað mest avgerandi er hvussu lønin er, ella hvat ið kann fáast burtur úr. Royndirnar vísa jú, at fólk gleði

liga taka uppá seg tað mest skitna, ónossliga og enná vandafulla arbeiði, bert tað verður galdið nógv væl. Eitt gott dømi um hetta er landing av idnaðarfiski. Her er lønin høg, og tað stendur heldur ikki á at fáa landarar.

Frá fiskiskipum vita vit eisini, at nærum tað einasta, sum hevur týðning fyri um skip verða mannað ella ikki, er hvørjir inntøkumøguleikar, ið eru.

Vanliga rokna vit við, at normal arbeiðstíð er frá kl. 8-17 mánaðag til friggjadag. Men royndirnar vísa eisini, at forskotin arbeiðstíð ikki er nakar serligur trupulleiki, tá fólk velja sær starv, tó treytað av at samlaða arbeiðstíðin fyri vikuna í miðal verður teir somu 40 tímar. Tað eru jú nógvir bólkur, sum hava forskotna arbeiðstíð. Summi fáa eina ávísu samsýning, meðan onnur avspasera, tá arbeiðsgevarin í veruleikanum hevur minni brúk fyri teimum.

Eitt annað áhugavert fyrbrigdi er, at ungfólk í